

Röportaj

Ebru Dede

SANAT VE TOPLUM

sanat toplumun ufkunu genişletir

QART space

www.qartspace.com | @qartspace

Çocukluğumda gözlem, merak, resim yapma, nesneleri olduğundan farklı kullanma ve çeşitli oyunlar yaratma gibi eğilimlerim vardı.

EBRU DEDE'NİN SANAT YOLCULUĞU

Çocukluğumdan itibaren gözlem yapmaya, merak etmeye, resim çizmeye, nesneleri olduğundan farklı biçimlerde kullanmaya ve çeşitli oyunlar yaratmaya eğilimliydim. Okul çağında da dersi derste kavramaya çalışır, kalan zamanımın büyük bölümünü resim yaparak geçirirdim.

"Eskiden…" demek isterdim ama maalesef hâlâ öyle; ülkemizde gençlerin kendi tercihlerini yapabilmesi ve kendi yollarını seçmesi henüz yeterince yaygınlaşmadı. Nitekim benim için de Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, on yıllık iş hayatının ardından başlayan ikinci üniversite eğitimim oldu.

Sanat eğitimimi bu üniversitede aldığım için kendimi şanslı hissediyorum. Çünkü burada yalnızca teknik becerilerimizi geliştirmeyi değil, bir sanatçı olarak sürekli sorgulamayı, yeni arayışlar içinde olmayı ve farklı bakış açıları sunmayı öğrendik. Hocalarımızın bize kazandırdığı bu yaklaşım, zamanla kişiliğimle de bütünleşen önemli bir olguya dönüştü.

Başarılı bir sanatçı olmak en büyük hayalimdi; akademisyen olarak bir kariyer sürdürmek ise benim için de bir sürpriz oldu. Hâlen sanat üretimlerimin yanı sıra İstanbul Topkapı Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi'nde doçent olarak akademik çalışmalarımı da sürdürüyorum.

Gençlerle birlikte çalışmak, yeni teknolojilere uyum sağlamak ve araştırmacı ruhumu her daim korumak, sanatçı yönümü de beslemeye devam ediyor. Zamanla, "başarılı olmak" diye ulaşılacak kesin bir sonuç olmadığının da farkına varıyorsunuz. Çünkü hayatın bir yolculuk olduğunu ve her birimizin bu serüveni deneyimlemekte olduğumuzu öğreniyoruz.

Sanat, evrensel bir dil olarak dünyaya daha geniş bir perspektiften bakmamıza ve göreceli kavramlarla yüzleşmemize önemli katkılar sunuyor. Ben de hayatım boyunca sanat yolculuğumu sürdürebildiğim için kendimi çok mutlu ve şanslı hissediyorum..

SANAT VE TOPLUM
sanatın toplumla bağ kurma gücü

Sizce bir sanatçıyı sanatçı yapan en önemli özellikler nelerdir?

Sanatçılar, her konuya belirli bir mesafeden yaklaşarak gözlem ve sezgileriyle bir durum değerlendirmesi yaparlar. Herkesin yaptığının doğru olmayabileceği düşüncesine varmak, güçlü gözlem yeteneklerinin zamanla geliştirdiği bir farkındalığın sonucu olabilir. Böylece sanatçıların çevrelerine karşı duyarlılığı, farklı bakış açılarıyla harmanlanır. Uyum, belli bir bakış açısına bağlı kalmadığından evrensel düşünmeye yatkındır.

Sanat ve felsefe her zaman omuz omuza ilerlemiştir. Çoğunluğun inandığının aksini söylemek belki filozofların işidir; bunu söylemek yerine göstermek ise sanatçıların meselesidir. Bu nedenle, sanatçıların eserleriyle ne anlatmak istediklerini anlamak zaman alır.

Sanatçılar, bu anlaşılmazlığın ve sanat ortamının belirsizliğinin karşısında, cesaretlerini ve sabırlarını koruyarak emek vermeye ve üretmeye devam ederler.

Sanatın toplumla bağ kurma gücünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sanatın görevi, yüzyıllar önce çağın gerçeklerini göstermek ve belgelemekti. Akıl çağında yaşadığımız günümüzde ise sanatçının görevi; bilginin göreceli bir güç olduğunu göstermek ve bu muğlaklık içinde insanın kendi özüne ulaşabilmesine katkıda bulunmak olabilir. Çünkü özgürlük de görecelidir, adalet de eşitlik de.

Sanat, toplumun ufkunu genişletebilmelidir. Bu anlamda sanat, topluma doğrudan yanıtlar vermek yerine soruların çoğalmasına ve farklı çözüm olasılıklarının ortaya çıkmasına katkıda bulunur. Sanatı tek ve net bir anlam üzerinden değerlendirmeye çalışanlar için, bu yaklaşım zaman zaman “sanat sanat içindir” düşüncesiyle örtüşüyor gibi görünebilir.

Oysa sanatın kendisini topluma ait olduğunu kanıtlama gibi bir amacı yoktur. Çünkü sanat her zaman toplumun içinden doğar ve yine topluma geri döner. Bu nedenle sanat, toplumu açıklamak ya da ona doğrudan cevaplar vermekten çok, onun düşünme biçimini dönüştüren ve ufkunu genişleten bir alan olarak varlığını sürdürür.

